

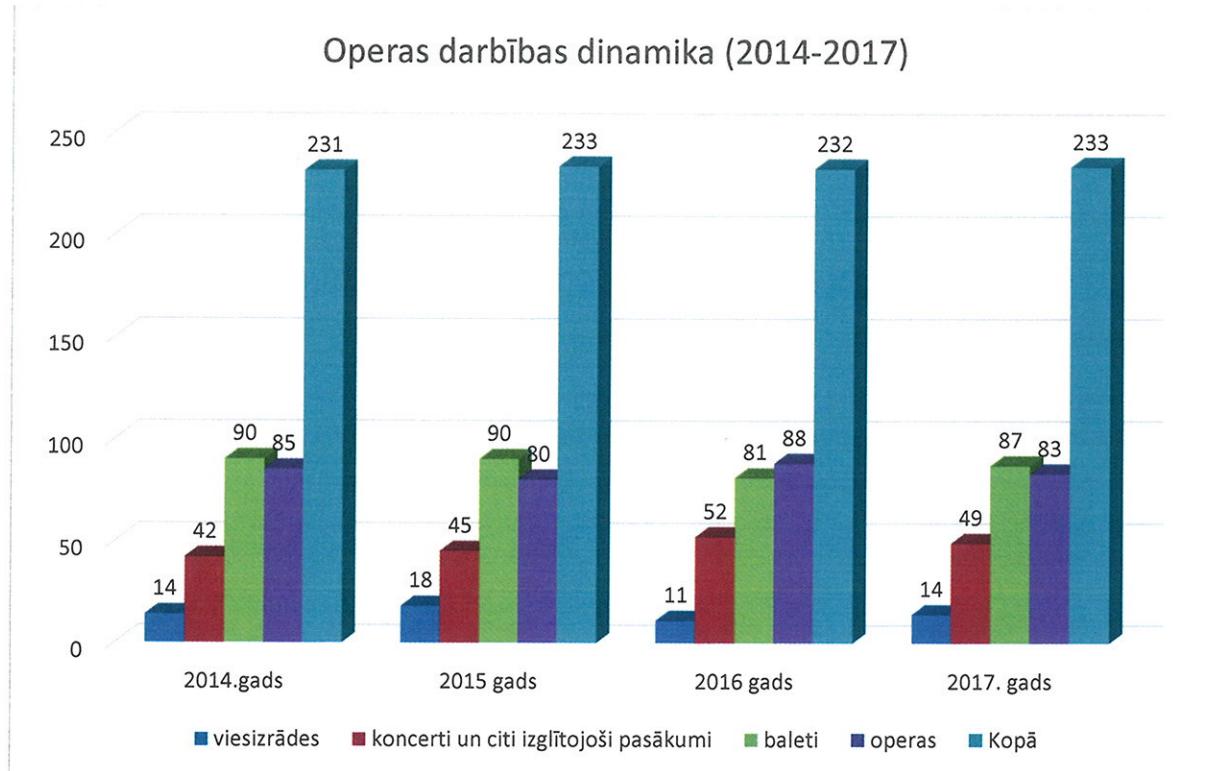
VADĪBAS ZINOJUMS

Darbības rezultāti 2017. gadā

2017. gadā VSIA „Latvijas Nacionālā opera un balets” (turpmāk - LNOB) ir īstenojusi māksliniecisko un saimniecisko darbību atbilstoši rezultatīvajiem rādītājiem, kas noteikti Kultūras ministrijas noslēgtajos līgumos par kultūras funkciju veikšanu un to finansēšanu.

Kopumā LNOB izrādījusi 233 izrādes un koncertus, no tiem 219 pasākumi notikuši Latvijas Nacionālās operas telpās (turpmāk – LNO), un 14 pasākumi pulcējuši skatītājus LNOB viesizrāžu ietvaros. Latvijas Nacionālās operas telpās notiekošās operas un baleta izrādes, koncertus un citus LNOB organizētus mākslas pasākumus 2017. gada laikā noskatījušies 176 357 skatītāji.

Kopējā izrādīto pasākumu skaita ietvaros 2017. gadā izrādes bērnu un jauniešu auditorijai noskatījies 42 087 skatītāji. Kopumā LNOB 2017. gadā savā repertuārā iekļāvusi 39 dažādus operas un baleta iestudējumus.

2017. gadā LNOB izrādījusi 83 operas izrādes, 87 baleta izrādes, kā arī 49 citus pasākumus, tai skaitā kamermūzikas koncertus, izglītojošos pasākumus („Sarunas pirms pirmizrādes”), bērnu pasākumus („Mūzikas skaņas”), kā arī izglītojošu baleta pasākumu („Baleta pasaule”). Jaunajā zālē notikuši arī divi baleta žanram veltīti pasākumi – klasiskā un laikmetīgā baleta vakars „Iespējams”, kā arī Jauno horeogrāfu baleta vakars.

2017. gadā LNOB repertuāru papildināja seši jauniestudējumi, tai skaitā četras operas: Ž.Bizē „Karmena”, R. Vāgnera „Tanheizers”, latviešu operas jaundarbs – Z.Liepiņa „Turaidas Roze”, viens operas atjaunojums – Dž. Pučini „Turandota”. Latvijas Nacionālais balets 2017. gadā piedāvāja skatītājiem divus baleta jauniestudējumus:

„Pie zilās Donavas” (J. Štrausa mūzika, horeogrāfs – A. Leimanis) un „Dons Žuans” (V. A. Mocarta mūzika, horeogrāfs - H. Arozarena).

Sezonas beigās ar lieliem panākumiem notika tradicionālais Rīgas operas festivāls.

Lai nodrošinātu LNOB izrāžu pieejamību valsts reģionos, 2017. gadā LNOB viesojusies Latvijas reģionos ar 5 izrādēm. Ventspilī izrādīta Dž. Verdi opera „Traviata” un balets „Pērs Gints” (E. Grīga mūzika, horeogrāfs - E. Klugs). Rēzeknē izrādīta L. Delība balets „Kopēļja”, savukārt Valkā izrādīts A. Adāna balets „Žizele”, un Daugavpilī – balets „Karłsons lido...” (J. Karlsona mūzika, horeogrāfs – A. Leimanis).

2017. gadā LNOB turpināja attīstīt 2014. gadā uzsākto programmu „Opera tuvplānā“, kuras mērķis ir iepazīstināt dažādu mērķa grupu skatītājus ar operas vēsturi, māksliniekiem un procesiem dažāda formāta pasākumos - kamermūzikas koncertos, lekciju ciklos, izglītojošās bērnu programmās un īpašās akcijās. Šīs programmas ietvaros, kopš 2014. gada tiek rīkoti iekšējie konkursi kamermūzikas programmu sagatavošanai. Atlases process un noteikumi veicinājuši aizvien aktīvāku dažādu specialitāšu mūziku iesaistīšanos projekta veidošanā, tādējādi sekmējot gan mākslinieku individuālo māksliniecisko izaugsmi, gan iespējas auditorijai īpašos kamermūzikas koncertos tuvāk iepazīt LNOB māksliniekus. 2017. gadā programmas ietvaros notika seši instrumentālās un vokālās kamermūzikas koncerti Latvijas Nacionālās operas Beletāžas zālē.

2017. gadā LNOB iestudētās Ž. Bizē operas “Karmena” pirmizrādes videoieraksts Starptautiskās Operas platformas rākotajā Starptautiskajai operas dienai veltītajā īpašajā programmas piedāvājumā bija visvairāk skatītā operas izrāde. Dalība šajā prestižajā projektā ir un arī turpmāk būs iespēja popularizēt plašai mērķauditorijai starptautiskajā telpā ne tikai Latvijas Nacionālo operu un tās augsto māksliniecisko līmeni, bet arī latviešu oriģinālmūziku un māksliniekus.

LNOB ieskatā ir būtiski saglabāti iestudējumus digitālā formātā, tādēļ, sākot ar 2016. gadu, tiek veikti profesionāli HD izrāžu ieraksti daudzkameru ieraksta režīmā. 2017.gadā pirmo reizi vēsturē LNOB iestudētās Š. Guno operas “Fausts” ierakstu iegādājās un pārraidīja prestižais Eiropas kultūras kanāls ARTE, uzsākot jaunu sadarbību ar nākotnes perspektīvā. 2017.gada septembrī LNOB veica pirmo video tiešraidi Latgales vēstniecībā GORS Rēzeknē, pārraidot Zigmara Liepiņa operas “Turaidas Roze” pirmizrādi.

Izglītības programmas skatītājiem

2017. gadā LNOB turpināja veidot daudzveidīgas izglītības programmas operas lojālajiem apmeklētājiem dažādās mērķauditorijās - bērniem, jauniešiem un pieaugušajiem. Bērniem un ģimenēm organizētas izrādes Jaunajā zālē, kur atraktīvā un izglītojošā veidā iepazīstina ar operas un baleta žanru. 2017. gadā LNOB turpināja 2014. gadā uzsāktu interaktīvo projektu 9. - 12. klašu skolēniem „Ceļojums uz operu”, kuras mērķis ir piesaistīt operas žanram iespējami vairāk jaunas auditorijas. 2017.gadā tika uzsākts darbs pie vairākām izglītības programmām bērnu auditorijai, izveidots interaktīvs projekts “Parole BBB” (Baleta burzinš bērniem). Projekta ietvaros apmeklētājiem kopā ar LNOB jaunajiem baleta māksliniekiem un koncertmeistarū iespējams iepazīties ar klasiskā baleta tehnikas pamatiem, pielaikot kostīmus un iestudēt nelielu baleta priekšnesumu.

Mākslinieciskās attīstības plāni

LNOB darbības mākslinieciskās prioritātes 2018. gadā ir Latvijas Valsts un Latvijas Nacionālās operas simtgades programma, kā arī sabalansēts un daudzveidīgs repertuārs, profesionālās attīstības programmu daudzveidošana un jaunu izglītības programmu realizēšana un pilnveide dažādu mērķauditoriju skatītājiem. LNOB prioritāte ir augsta mākslinieciskā kvalitāte, operas un baleta mākslinieku profesionālā snieguma attīstība, kā arī viessolistu un viesdiriģentu piesaiste repertuāra piedāvājuma daudzveidības veicināšanai. 2018.gadā noslēgsies LNOB rīkotais operas libretu konkurss.

Iestudējumi un koncerti

Viens no vērienīgākajiem LNOB projektiem Latvijas simtgades gadā ir apmaiņas viesizrādes ar Igaunijas Nacionālo operu un Lietuvas valsts operas un baleta teātri. Viesizrāžu apmaiņas nedēļa ar Igaunijas Nacionālo operu noritēja no 2018. gada 27.februāra līdz 1.martam, kad Igaunijas skatītājiem bija iespēja iepazīt LNOB iestudējumus – Dž. Verdi operu “Nabuko” un baleta izrādi “Šeherezāde un viņas stāsti” (N.Rimska-Korsakova un Z.Kodalī mūzika, horeogrāfs – L. Mujičs), kā arī baudīt LNOB mākslinieku Galā koncertu. Vienlaikus Latvijas Nacionālajā operā skatītājiem bija iespēja redzēt Igaunijas Nacionālās operas iestudējums – P.Hindemita operu “Kardijaks”, E.Tubina baletu “Naudas gars” un Igaunijas operas solistu Gala koncertu.

Savukārt apmaiņas viesizrāžu nedēļa ar Lietuvas operas un baleta teātri notiks no 2018. gada 3.oktobra līdz 7.oktobrim. Tās laikā Lietuvas valsts operas un baleta teātri tiks izrādīta Š. Guno opera “Fausto” un baleti “Pērs Gints” (E. Grīga mūzika, horeogrāfs - E. Klugs) un “Karlsone lido...” (J.Karlsona mūzika, horeogrāfs – A. Leimanis), bet Latvijas skatītājiem būs iespēja iepazīt Lietuvas operas un baleta teātra iestudējumus – Dž. Verdi operu “Dons Karloss”, baletus “Piafa” (mūzika – E. Piafa, G. Forē, M. Ravēls, horeogrāfs – M. Bigonceti) un “Čurjonis” (mūzika – M. K. Čurjonis, horeogrāfs – R. Bondara).

2018. gadā LNOB operas un baleta izrādes veidos latviešu režisori un mākslinieki, kā arī starptautiski atzīti mākslinieki sadarbībā ar latviešu diriģentiem. 2018.gada pirmais plānotais jauniestudējums ir Igora Stravinska opera “Izvīrtības hronika”, ko veidoja režisore Margo Zālīte, scenogrāfs Didzis Jaunzems un kostīmu māksliniece Yashi, muzikālais vadītājs un dirigēnts Jānis Liepiņš.

2018.gada 13.aprīlī Latvijas valsts simtgades programmas ietvaros pasaules pirmizrādi piedzīvos jauns latviešu oriģinālbalets - “Antonija #Silmači” pēc R.Blaumaņa lugas “Skroderdienas Silmačos” motīviem, ko radījuši komponists Juris Karlsons un horeogrāfs Aivars Leimanis.

2018. gada 13. maijā Latvijas Nacionālajā operā gaidāms īpašs notikums – Maestro Marisa Jansona un Bavārijas radio simfoniskā orķestra koncerts Latvijas simtgades koncertu cikla “Dzimuši Latvijā” ietvaros.

2018. gada 25.maijā notiks Gaetano Doniceti operas “Dons Paskvāle” pirmizrāde, ko veido spilgta itāļu un latviešu mākslinieku radošā komanda – režisors Džordžo Korseti, scenogrāfs un kostīmu mākslinieks Frančesko Espozito, video mākslinieki Lorencu Bruno, Igors Renceti un Alesandra Solimene, kā arī gaismu mākslinieks Mārtiņš Feldmanis. Iestudējuma muzikālais vadītājs un dirigēnts - Mārtiņš Ozoliņš.

Tradicionālais Rīgas Operas festivāls 2018. gada jūnijā būs veltīts Latvijas valsts simtgadei un Latvijas Nacionālās operas simtgades svinībām, ietverot repertuārā jaunākajos laikos iestudētās latviešu oriģināloperas – Ērika Ešenvalda "Iemūrētie", Andra Dzenīša "Dauka", Zigmara Liepiņa "Turaidas Roze", Artura Maskata "Valentīna". Jauno sezonu 2018. gada septembrī LNOB uzsāks ar jau tradicionālo sezonas atklāšanas GALA koncertu un Riharda Vāgnera operas "Klīstošais holandietis" jauniestudējumu. Jauniestudējuma radošā komanda – režisors Viesturs Kairišs, Scenogrāfi un kostīmu mākslinieki Reinis un Krista Dzudzillo, muzikālais vadītājs Mārtiņš Ozoliņš, titullomā – starptautisku atzinību guvušais solists Egils Siliņš.

2018. gada 16. un 17. novembrī LNOB ar vērienīgiem Gala koncertiem svinēs Latvijas valsts un Latvijas Nacionālās operas simtgadi. Dalībai koncertos uzrunāti Latvijā un pasaulei slaveni operas mākslinieki, viņu vidū – Marina Rebeka, Inga Kalna, Egils Siliņš, Zanda Švēde, Valdis Jansons, Liene Kinča, Ains Angers, Andreass Bauers, Bendžamins Bernheims, Franko Vasallo, Dmitrijs Popovs, Ludmila Monastirska, Dināra Aljeva, Oļesja Petrova, Modests Pitrens u.c.

26.oktobrī pirmizrādi piedzīvos baleta jauniestudējums "Trīs Musketieri", ko veido komponists Jans Kučera, horeogrāfs un scenogrāfs *Paul Chalmer*.

2018. gadā plānots attīstīt LNOB mūziķu un baleta solistu individuālās un radošās izaugsmes motivāciju, turpinot veidot kamermūzikas programmas ar Latvijas Nacionālās operas solistu piedalīšanos, un jauno horeogrāfu darbu skati "iespējams" Latvijas Nacionālās operas Jaunajā zālē.

Līdz ar darbu pie Latvijas valsts un Latvijas Nacionālās operas simtgades lielajiem projektiem, LNOB turpinās atbalstīt arī orķestra mūziķu un operas solistu individuālos projektus, veidojot kamermūzikas ciklu "Opera tuvplānā" Latvijas Nacionālās operas Beletāžas un Jaunajā zālēs. 2018. gadā plānots piedāvāt skatītājiem kopumā septiņus koncertus, piesaistot arī VKF finansējumu.

Izglītojošie projekti

2018. gadā, turpinot par tradīciju kļuvušos izglītojošos projektus *Sarunas pirms pirmizrādes*, izrādes bērnu auditorijai Jaunajā zālē u.c., LNOB uzsākusi jaunu interaktīvu projektu "Parole BBB" jeb *Baleta burziņš bērniem*, kas ir interaktīva nodarbība – baleta tehnikas pamatu apguve kopā ar jaunajiem Latvijas Nacionālā baleta solistiem.

LNOB tradicionālais konkurss jauniešu auditorijai "Ceļojums uz operu" 2018. gadā būs veltīts latviešu operas simtgadei. Tāpat turpināsies darbs pie jaunas bērnu operas izveides un divu jaunu interaktīvu projektu izveides dažāda vecuma bērnu auditorijām, iepazīstot operas žanru.

Starptautiska auditorija medijos.

LNOB no 2015. gada ievērojami attīstījusi savu darbību digitālajā vidē. Sadarbībā ar partneriem no 32 Eiropas opernamiem un organizāciju *Opera Europa* gūts Eiropas Savienības programmas "Radošā Eiropa" līdzfinansējums starptautiskās operas platformas OPERAVISION.EU (iepriekš THEOPERAPLATFORM.EU) izveidei. Plānots, ka 2018. gadā OPERAVISION.EU starptautiskai auditorijai būs skatāma LNOB iestudējuma – R. Vāgnera operas "Klīstošais holandietis" – pirmizrāde, kā arī LNOB simtgades jubilejas Gala koncertu tiešraide. LNOB kā partneris uzaicināta dalībai jaunā starptautiskā operas projektā ARTE Concert, ko veido starptautiski atzītās Eiropas kultūras kanāls ARTE.

Jauniestudējumi

2018. gada plānotie jauniestudējumi :

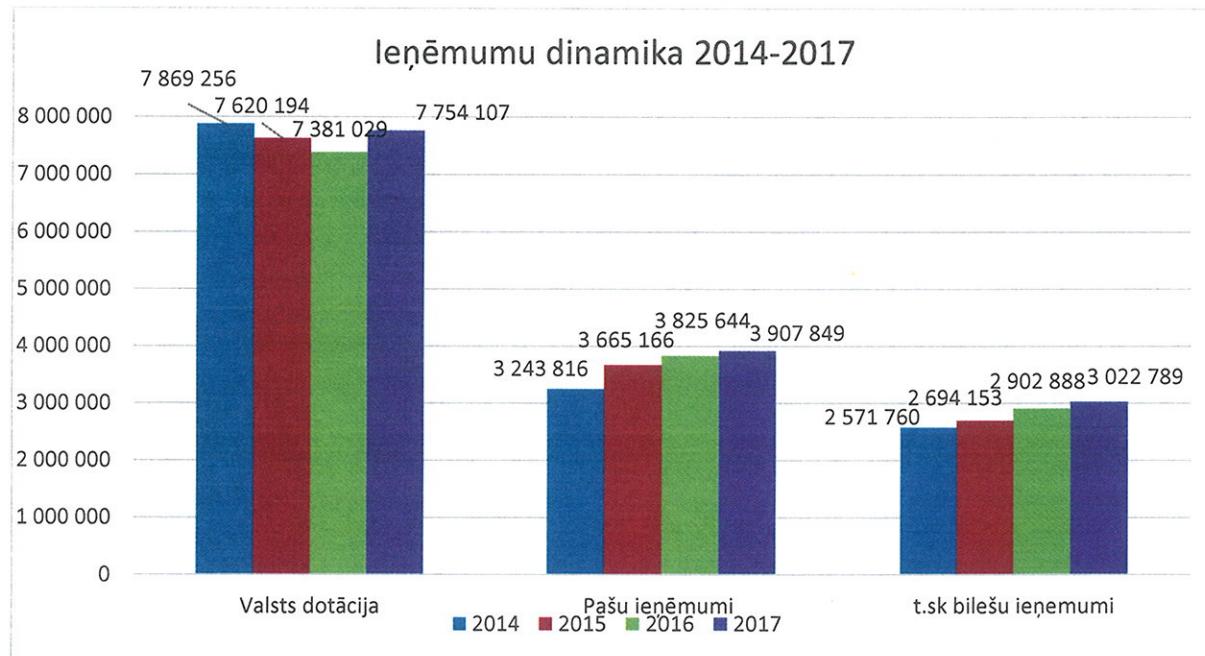
Igors Stravinskis	IZVIRTĪBAS HRONIKA	opera	Lielā zāle	15.02.2018.
Juris Karlsons	ANTONIJA "#SILMAČI" ,	balets	Lielā zāle	13.04.2018.
Gaetano Doniceti	DONS PASKVĀLE	opera	Lielā zāle	25.05.2018.
Rihards Vāgners	KLĀSTOŠAIS HOLANDIETIS	opera	Lielā zāle	29.09.2018.
Jans Kučera	TRĪS MUSKETIERI	balets	Lielā zāle	26.10.2018.

Saimnieciskā darbība

LNOB ieņēmumu struktūru veido valsts dotācija un pašu ieņēmumi. Valsts atbalsts sastāv no vispārējās valsts dotācijas darbības uzturēšanai, mērķdotācijas un pašvaldības finansējuma. 2017. gadā LNOB atzinusi ieņēmumos valsts dotāciju EUR 7 754 107 apmērā, kas ir par EUR 373 078 vairāk nekā 2016. gadā.

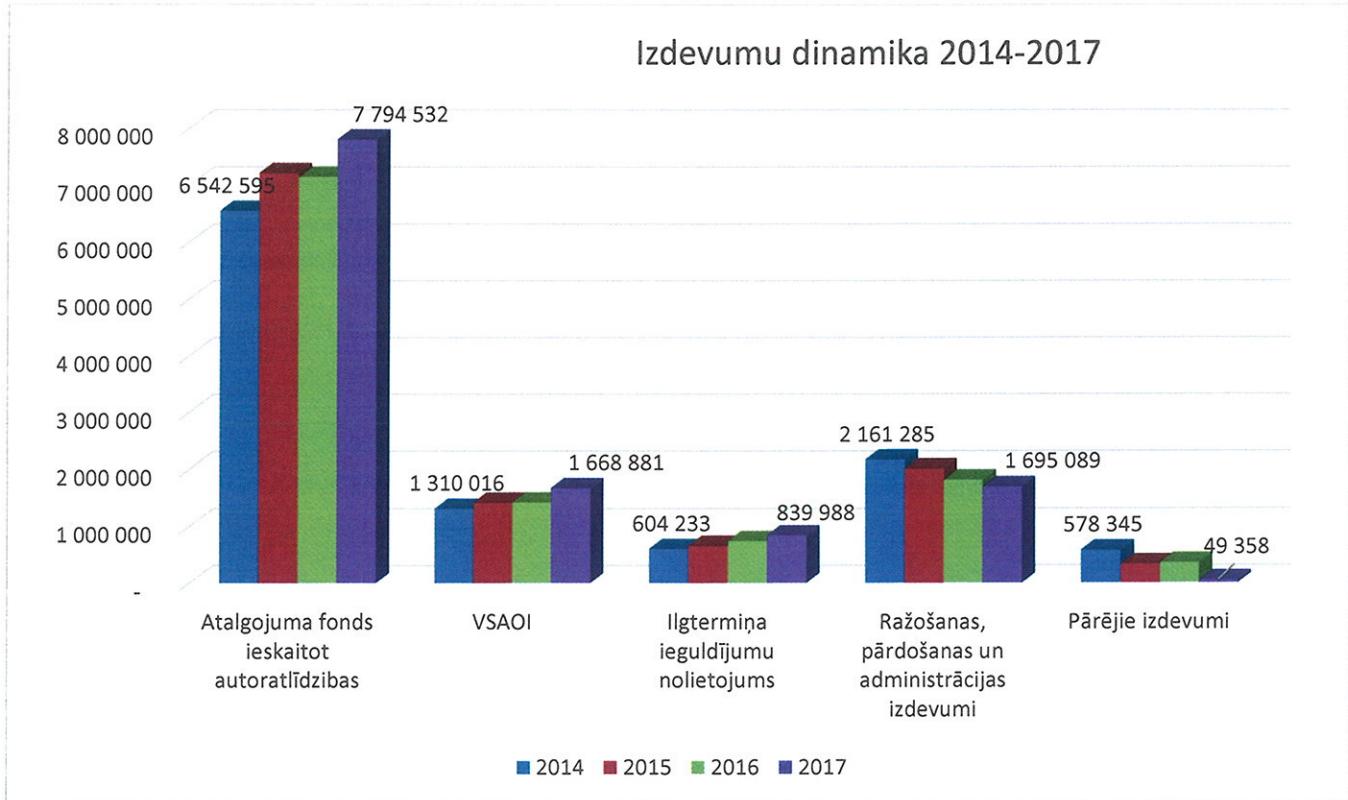
	2014	2015	2016	2017
Dotācija, t.sk.:	7 869 256	7 620 194	7 381 029	7 754 107
Vispārējā valsts budžeta dotācija darbības uzturēšanai	6 937 445	6 729 273	6 830 790	7 289 230
Mērķdotācijas	920 428	880 921	541 239	455 877
Pašvaldību finansējums	11 383	10 000	9 000	9 000

Pašu ieņēmumu nozīme kopējā ieņēmumu struktūrā pieaug, taču šim pieaugumam ir objektīvi ierobežots raksturs, jo pašu ieņēmumu lielākās pozīcijas veido biļešu ieņēmumi, kuru pieaugumu ierobežo patērētāju pirkspēja, kā arī telpu un tehnikas noma un citi pašu ieņēmumi. 2017. gadā pašu ieņēmumu pieaugums pret 2016. gadu bija 2%, kas skaidrojami ar veiksmīgiem biļešu pārdošanas rezultātiem un aktīvu saimniecisko darbību.

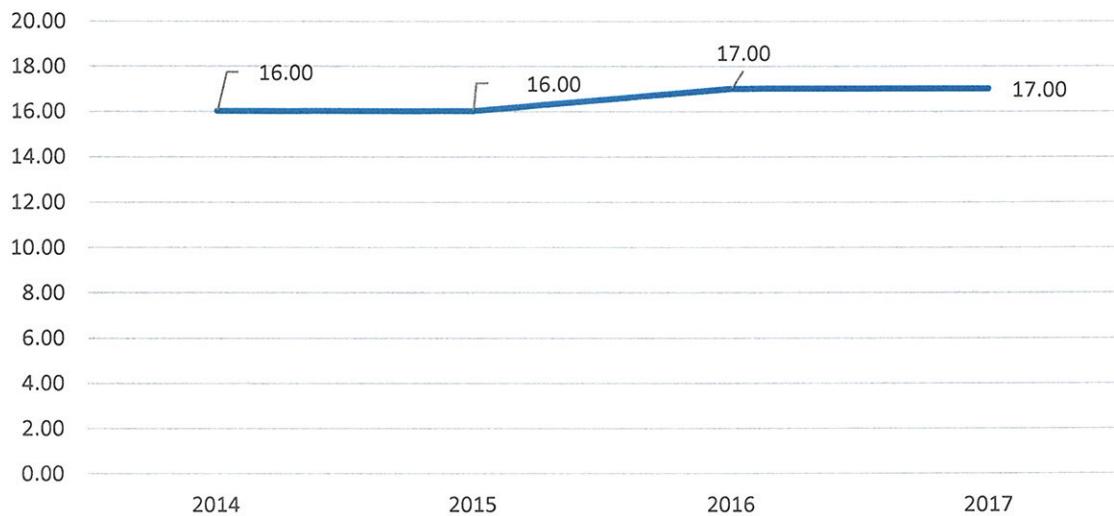
LNOB izdevumi 2017. gadā bija EUR 12 047 848 apmērā, no kuriem 78 % ir darba samaksa, tai pielīdzinātas izmaksas un ar to saistītie nodokļi. Vienlaikus personāls ir arī LNOB lielākais kapitāls, jo tikai talantīgi un kompetenti darbinieki var radīt mākslas un kultūras produktu, ko skatītājs atkal un atkal vēlētos redzēt.

Izdevumu dinamika 2014.-2017. gada griezumā būtiski nemainās. Lielākā izdevumu daļa ir darba alga, tai pielīdzinātās izmaksas un ar to saistītie nodokļi, ražošanas izmaksas 2017. gadā, salīdzinot ar 2014. gadu, ir samazinājušies.

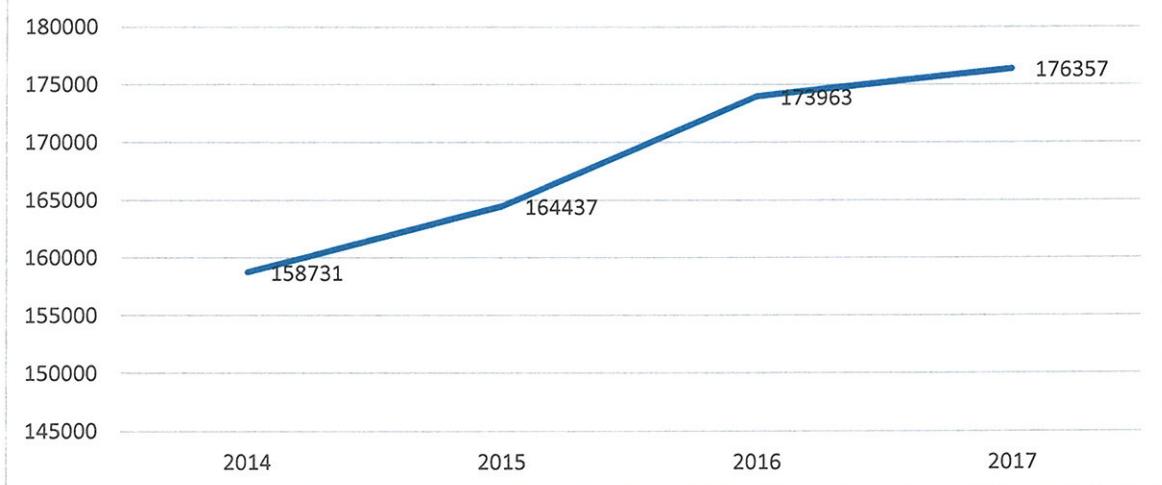

2017. gadā LNOB apmeklētāju skaits nav būtiski mainījies salīdzinājumā ar 2016. gadu, kā arī vidējā biļešu palikusi 2016. gada līmenī un, salīdzinot ar 2014. gadu, ir pieaugusi tikai par vienu eiro.

Vidējā biļetes cenas dinamika (EUR)

Apmeklētāju skaita dinamika

Pirmizrāžu biļešu cenas 2017. gadā bijušas no 7 līdz 65 eiro, savukārt uz repertuāra izrādēm – no 5 līdz 40 eiro. Cenu veidošanā tiek ņemts vērā pieprasījums un piedāvājums, un vispieprasītākajām izrādēm tiek piemērota dinamiska cenu veidošanas stratēģija. Vienlaikus LNOB turpina īstenot dažadas atbalsta programmas sociāli jūtīgākajiem sektoriem – pensionāriem, studentiem un skolēniem, garantējot LNOB pasākumu pieejamību plašai auditorijai. Lai operas un baleta izrādes varētu baudīt arī sociāli visneaizsargātākie Latvijas iedzīvotāji, LNOB aktīvi darbojas labdarības programmās, atvēlot tām 2017. gadā 1648 bezmaksas biļetes un nodrošinot minēto sociālo grupu pārstāvjiem biļetes par pazeminātām cenām (2017. gadā kopsummā 18 236 biļetes).

Finanšu un operatīvās vadības riski

Finanšu vadības riski

- Galvenais finanšu vadības risks ir pretruna starp nepieciešamību plānot LNOB budžetu triju gadu griezumā un valsts budžeta faktisko plānošanu viena gada ietvaros. Repertuāra un mārketinga aktivitāšu plānošana notiek daudz ilgākā, vairāku gadu perspektīvā, tāpēc finansiālā nenoteiktība un neparedzētie apstākļi, kas iespaido katra konkrētā gada budžeta apstiprināšanu, var būtiski ietekmēt arī LNOB finansiālos rezultātus un radošos plānus.
- Budžeta dotācijas samazinājums, kas var būtiski ietekmēt gan māksliniecisko, gan saimniecisko darbību. Nemot vērā, ka LNOB ir salīdzinoši maza mainīgo izmaksu daļa, straujš dotācijas samazinājums var radīt vispārējās darbības paralīzi.
- Izmaiņas valsts nodokļu politikā attiecībā uz PVN regulējumu biļešu ieņēmumiem var atstāt negatīvu ietekmi uz LNOB pašu ieņēmumiem, ko nevarēs kompensēt ar biļešu cenu maiņu. Izmaiņas nodokļu politikā attiecībā uz autoratlīdzības aplikšanu ar VSAOI, kas būtiski palielina jauniestudējumu un repertuāra izrāžu izmaksas.
- Valsts kopējais ekonomiskais stāvoklis, kas atspoguļojas iedzīvotāju pirkspējā. Kultūra nav pirmās nepieciešamības prece, līdz ar to, samazinoties mājsaimniecības iztikas līdzekļiem, tās primāri atteiksies no maksas kultūras pasākumu apmeklējuma.

Operatīvās vadības riski

- Nepietiekams telpu nodrošinājums neļauj pilnībā nodrošināt operas māksliniecisko pamatdarbību.
Telpu trūkuma dēļ mēģinājumu procesam tiek izmantota LNOB Jaunā zāle, kas līdz ar to vien ierobežotā apmērā izmantojama publiskiem pasākumiem, kas nodrošinātu ne vien mazo formu māksliniecisko jaunradi, bet arī papildus ieņēmumus. Telpu trūkums apgrūtina gan kora mākslinieku darbu, gan rada papildus izdevumus par telpu īri.
- Nepietiekams tehniskais nodrošinājums apdraud operas māksliniecisko sniegumu gan īsterminā, gan ilgtermiņā.
Orķestra instrumentu nolietojuma stāvoklis ir kritisks un dažos gadījumos apdraud māksliniecisko sniegumu jau īsterminā, savukārt visu orķestra instrumentu plānveidīga nomaiņa ir kapitālieguldījums, kas pārsniedz operatīvās līdzekļu pārvaldības iespējas.
- Investīcijas LNOB vēsturiskās ēkas uzturēšanā prasa būtiskus kapitālieguldījumus papildus tekošiem ekspluatācijas izdevumiem.
Operas vēsturiskā ēka prasa kapitālieguldījumus, lai saglabātu ēkas reprezentatīvo un funkcionālo stāvokli un novērstu apdraudējumus.

2017. gadā noslēgts līgums starp LNOB un SIA "Sindiks" par 2017. gada finanšu pārskatu revīziju, par ko iesniegts neatkarīgu revidēntu ziņojums.

Priekšlikumi par sabiedrības peļnas izlietošanu vai zaudējumu segšanu

LNOB 2017. gadu noslēdza ar peļņu EUR 97 731 pēc nodokļu nomaksas. Valde iesaka esošo peļņu novirzīt LNOB darba un ugunsdrošības sistēmas atjaunošanai.

Notikumi pēc pārskata gada pēdējās dienas

No pārskata gada beigām līdz šodienai nav notikuši nekādi svarīgi notikumi, kas varētu būtiski ietekmēt gada pārskata novērtējumu.

Rīgā, 2018. gada 13. aprīlī

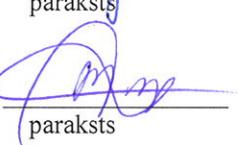
Zigmars Liepiņš
(Valdes priekšsēdētājs)

paraksts

paraksts

paraksts

Inese Eglīte
(Valdes locekle)

Daina Markova
(Valdes locekle)